

Posudek diplomové práce VERONIKY MACHKOVÉ

Anglicismy v italských médiích – se zřetelem na lexikum tištěných časopisů FFUK, Ústav románských studií

Diplomantka si vytkla za cíl zmapovat výskyt anglicismů v italských periodikách a jejich vliv na italské lexikum. Pro koncepci a celkový charakter práce není bez významu, jak v úvodu svou volbu zdůvodňuje. Denní pracovní styk s médii ji přivedl k poznatku, že podíl anglicismů v této oblasti v posledních letech prudce, podle autorky až znepokojivě stoupá. Osobní názor na stránkách diplomové práce otevřeně deklaruje a závěrem dokonce vyslovuje odvážný předpoklad, že sílící příliv anglicismů italština dříve nebo později – spontánně, nebo administrativně (?) – radikálně omezí.

Autorčino osobní zaujetí nijak neovlivňuje objektivní přístup k vlastní analýze. Pro ni vybrala čtrnáct týdeníků a měsíčníků (důvody výběru uvádí na str. 50). Ještě předtím ve 3. kapitole podává charakteristiku anglicismů, shrnuje jejich historii v italštině a pokouší se o jejich klasifikaci, která jí poslouží při vlastním výzkumu. Ten pak je obsahem 4. kapitoly. Výsledky excerpce jednotlivých časopisů jsou zpracovány do přehledných tabulek a postupně komentovány, poté následuje celkové shrnutí, na jehož podporu jsou zařazeny další dva zajímavě koncipované doklady: V prvním z nich autorka přináší ukázky excesivního užití anglicismů, k nimž navrhuje italské alternativy, v druhém nás seznamuje s výsledky svého průzkumu mezi italskými uživateli internetu. Práci uzavírá české, anglické a italské shrnutí a bibliografie.

Na práci Veroniky Machkové oceňuji zejména ústřední, rozsáhlou 4. kapitolu (str. 43-142), v níž referuje o výsledcích svého zkoumání. Dobře vybraný materiál jí poskytl v rámci vymezení práce relativně širokou škálu jak tematicky, tak v zaměření periodik na různé skupiny čtenářů. Je patrné, že diplomantka tu zúročila velmi dobrou znalost italského tisku, jak to ostatně sama naznačuje v úvodu. Z každého titulu podrobuje rozboru pouze jedno číslo, zato tak činí velmi důkladně a její volba se ukazuje i v tomto případě dostatečná – šíře excerpce je úměrná rozsahu práce a výsledky nepostrádají přesvědčivost. Použití dvou anket, které sama sestavila a realizovala – jedné mezi Italy, druhé mezi redaktory českých magazínů – svědčí o její inventivě a schopnosti obohatit práci pohledem z různých stran. To vše jsou dílčí klady práce, jejíž celkový přínos je nesporný. Také autorčino zaujetí tematikou je sympatické. Na druhé straně však práce obsahuje také poměrně velké množství nepřesností, jazykových prohřešků a chyb.

Ve 3. kap. se na s. 31-39 mluví o rodu anglicismů, místo rodu se tu však stále opakuje neexistující termín „mužský n. ženský člen“ a autorka kromě náležitého „přirazení“ mluví o jeho „přidělení“ nebo „přisouzení“ (obojí s. 32), jako by šlo o administrativní úkon. Na téže straně prohlašuje, že „mužský člen je standardním členem“, a mluví o substantivech „nesoucích mužský člen... nesou ženský člen“. Slova, u nichž došlo k rodové změně, jsou uvedena jako ta, „jejichž člen prošel řadou proměn“ (s. 39). Výklad budí dojem, jako by rod substantiva byl určován členem, a nikoli naopak. Hned na začátku této podkapitoly (s. 31) čteme: „V italštině je ovšem rozlišení substantiv na ženská a mužská povinností právě kvůli členu, který je, jak víme, v italštině nutností.“ Nehezky je také titulek „Poženšťování anglicismů“ na s. 36.

Tabulky ve 4. kap., i když jsou užitečné a názorné, při bližším pohledu vyvolávají některé otázky: Mohly by být menší – možnosti jsou omezené, ale prospělo by např. zvolit užší řádkování, přinejmenším v záhlaví na začátku a v celkovém shrnutí na konci. V tabulkách se těžko hledá – proč nejsou slova řazena podle abecedy, stejně jako nejfrekventovanější výrazy? Pak by se i ukázalo, že některá se v jedné tabulce opakují (např. s. 63 a 65 weekend, 68 weekend, 61 a 64 fan). A proč se počet výskytů nazývá „Počet opakování“? (Mimoходом, znaménko „krát“ u čísel -1x, 2x – je zbytečné, navíc by číslovka bez něho byla zřetelnější.)

Podkapitola na s. 17-20, týkající se výslovnosti přejatých slov, obsahuje několik nepřesností. Pomínu poněkud hybridní transkripce, ty plní svůj účel; jde však spíš o transkripci fonetickou (občas je vyznačena délka, slovní přízvuk, popř. poziční varianta fonému, viz /suspaŋs/ na s. 18, i když právě v tomto postavení je velární „n“ vyloučeno). Další chyby vznikly asi vlivem italské předlohy (italská syntaxe interferuje ve 4. a 2. řádku zdola: „anglických fonémů, a ne těch italských“, „italské zvuky namísto těch anglických“) – např. „vyslovování znělých vokálů místo neznělých“ podle uvedeného příkladu nejspíš znamená plných místo redukovaných (s. 18, ř. 8), nebo „*sport* (vyslovováno se znělým r)“ (s. 19)

Některé další připomínky heslovitě:

V poznámkách pod čarou (s. 8 aj.) i v Bibliografii se opakovaně mluví o „Tesi di laurea in filologia Romana“ (a Marja Komu nebude autor, vždyť je Marie – s. 19)

s. 25: „opisných výrazů s pomocnými slovesy *fare* nebo *mettere* + substantivum“ – nejde o pomocná slovesa

s. 92: „Něméné, 91 anglicismů na 136 stran představuje 66 % a na takovémto počtu stránek se nachází jeden anglicismus.“ Nejasné, pochopení vyžaduje velké úsilí.

s. 98: „Výrazy mezi značkami * jsou všechny přejaty z obsahu – celkem je jich 32.“ Co se tím míní? V tabulce jsou jen dvě slova s hvězdičkou pouze vpředu.

s. 130: „glamour“ nepochází z francouzštiny

s. 130: „v očích angloamerické veřejnosti je Itálie hodnocená velmi negativně a s opovržením“ (130) – odvážné tvrzení (když vidíme ty davy turistů...)

s. 131: „si paga il *ticket*... proč ne *biglietto*?“ *Ticket* má dnes specifický význam – je to poplatek u lékaře za některá vyšetření nebo léky.

Stylistické neobratnosti a chyby v češtině: „nejsou [neologismy] hrozbou... a tedy ani důvodem k alarmu“ (s. 31); „médií... destinovaných různému publiku“ (43); „noviny a časopisy... okupují nejvíce domácností“ (43); „čtenář je... adresován“ (46); „exklamativní výkřiky“ (46); „časopis se na starší věkovou skupinu... profiluje zcela jednoznačně (87-88); „v každém z nich [časopisů] tato slova minimálně jednou zazněla (128).

Bibliografie a poznámky pod čarou: Nebývá zvykem uvádět vydání, zejména když je první.

Ani italština není bez chyb: *i zombi* (*gli* – 126), *sul scuro* (*sullo* – 131), *vuluttario* (*voluttoso* – 133), *di giunta* (*per giunta* – 135), *esigenze giornalieri* (*giornaliere* – 136).

Drobné retuše by zasluhovaly i italské otázky v dotazníku na s. 138.

Je škoda, že autorka text ještě důkladně nezrevidovala. Přesto jde většinou o připomínky okrajové, které podstatu práce nemohou ohrozit. Celkový dojem z práce zůstává příznivý. Diplomovou práci Veroniky Machkové vřele doporučuji k obhajobě.

V Praze 16.9.2009

Mgr. Jiří Špaček
oponent diplomové práce